

İsviçre'de Tahkim Masrafları

Tahkim Masraflarının Belirleyen Temel Unsurlar: Temel belirleyici unsur tarafların kendi hukuki masraflarıdır. **Milletlerarası Ticaret Odası (ICC)'nın 2015'teki raporuna** göre, tarafların uzman ve kendi avukat masrafları genelde toplam masraflarının en az %80'ini kapsamaktadır. Tahkim mahkemesiyle ilgili olan masraflar genelde tarafların toplam masraflarının %20'sinden daha azına denk gelir. Tarafların masraflarında en belirleyici unsurlar tarafları temsil eden avukat sayısı, uzmanların gerekip gerekmediği, kanıt toplama sürecinin kapsamı, yönetim karmaşaları ve temyiz bedelleridir. Bütün bu unsurlar göz önüne alındığında, İsviçre'de tahkim süreci paranın karşılığını kalitesi ile vermektedir.

Tahkim Masrafları: Genellikle İsviçre'de tahkim mahkemelerinin ücretleri anlaşmazlıkta söz konusu olan mali değer ve davayı çözümlenmekte zorluğa göre belirlenir. Tarafların her birisinin tahkim mahkeme ücretinin genellikle %50'sini davanın hemen başında ödemesi beklenir. **ICC ve İsviçre Odalar Tahkim Kurumu (SCAI)** gibi tahkim kurumlarının çoğunlukla birer ücret takvimi ve bazen internet bazlı ücret hesaplama uygulamaları bulunmaktadır. Kurumlar aracılığı ile yürütülmeyen tahkim süreçlerinde hakemlerin ücretlerine tarafların tahkim sürecinin başında karar vermeleri gerekmektedir.

Tarafların Masrafları: Genel bir kural olarak hakemler masraflar üzerinde bir hüküm verene kadar taraflar avukat ve uzman ücretleri gibi kendi hukuki ücretlerini karşılamakla yükümlüdür. Taraflar avukatlarını doğru ve uygun şekilde yönlendirerek bu masrafları büyük ölçüde kontrol altında tutabilirler.

Masrafların Teminat Altına Alınması: Masraf teminatı, taraflara hakemlerin bu yöndeki olası bir kararında, masraflarının karşı tarafça onlara geri ödenmesine olanak sağlar. İsviçre'de toplanan bir tahkim heyeti, özellikle hak iddia eden tarafın finansal durumunun tahkim anlaşmasının yapıldığı zamana göre ciddi bir şekilde kötüleştiği durumlarda, taraflardan birinin masraf teminatı vermesini talep edebilir.

Masrafların Tahkim Hükümüne Paylaştırılması: Tarafların otonomisini sağlamak için **İsviçre Milletlerarası Özel Hukuk Kanunu'nun 12. Bölümü (İMÖHK)** masrafların paylaşılması hakkında bir madde içermez. Genel olarak tahkim kuralları bu konuda tahkim mahkemelerine geniş takdir yetkisi verir. İsviçre'de hakemler genellikle "masraflar vakayı takip eder" (cost follows the rule) prensibini uygularlar ve dolayısıyla masrafları tarafların iddialarındaki başarılarına göre paylaştırırlar. Diğer makul masraf paylaşımı hükümleri de elbette geçerlidir.

Tahkim Heyetlerince Paylaştırılan Masrafların Miktarı: Dikkate alınacak taraf masraflarında da gene hakemlerin geniş takdir yetkisi bulunmaktadır. Genellikle, taraflardan masraflarının dökümünü tahkim heyetine ibraz etmeleri istenir. Anlaşmazlığa dayalı tüm iddiaları kabul edilen taraf makul olan tüm masraflarının karşılanmasını bekleyebilir. Kurum/ Şirket içi avukatların ücretleri sadece, başarılı olan tarafın dışarıdan bir hukuk firmasının desteğinin almadığı veya kendi uğraşlarının olağanüstü olduğu, nadir durumlarda karşı tarafça tanzim edilir. Tahkim masrafları için ödenen avanslarda ise iddiaları kabul edilen taraf, masraflarının karşılanması için talepte bulunabilir.

Tahkim Hükümünün Temyizine Dair Masraflar: Tahkim hükmüne karşı temyize başvurulabilecek tek kurum İsviçre Yüksek Mahkemesidir. **Temyiz durumunda masraflar** anlaşmazlığın konusu olan değere bağlı olarak birkaç bin veya on binlerce İsviçre Frangı arasında değişmektedir. İsviçre Yüksek Mahkemesi kaybeden tarafın hem tüm mahkeme masraflarını ödemesini hem de karşı tarafa, o tarafın masraflarının karşılanması için limitli belirli bir ödeme yapmasını hükmedecektir. **Taraf masraflarının karşılanması için ödenecek paranın miktarı** anlaşmazlığın konusu olan değere bağlı olup genellikle mahkeme masraflarında biraz daha yüksek olacaktır.